

Molla Nəsreddin

SATİRİK JURNAL

ON CİLDDƏ

VII CİLD

Məmmədquluzadə Cəlil Hüseynqulu oğlu (1869–1932).

Yazıç, dramaturq, jurnalist, ictimai xadim.

Böyük ədib "Molla Nəsreddin" ədabi məktəbinin banisi və ideya rəhbəri olmuşdur.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası
Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu

Molla Nəsrəddin

satirik jurnal

ON CİLDDƏ (1906–1931)

VII cİLD

(1925–1926)

Azərbaycan Milli
Kitabxanası

ŞƏRQ-QƏRB
BAKİ 2018

FÜZULİ

Füzulinin ədəbi fəaliyyətindən dörd yüz il keçməklə münasibətlə lazım gəlir ki: onun cədiyi xidmətlərindən və onun güzəranının necə keçdiyindən bir az yazılsın.

Bunu «Molla Nəsrəddin» daha artıq yazmalıdır. Çünki rəhmətlik Füzuli «Molla Nəsrəddin»in birinci nömrəsindən başlayıb bu günə qədər məcmuəmizdə gətirən etmiş və yerlər yazmışdır. İndi çox adamlar deyəcək ki: Molla səfehəmişdir. Füzuli bir (hələli) olub Bağdadda böyüyüb özü də kitabında and içir qəssəm edir ki: vallah billah mən doğulduğum yerdən heç yərə getməmişəm. Buradaca öləm basdırılmışam. Özüm də 970-ci ildən sonra heç dünyada olmamışam.

İndi «Molla Nəsrəddin» başlayıb ki: Xeyr Füzuli onu səhv edib yazıb. Füzuli bizim məcmuədə işləyir. Gənə də işləyəcəkdir. İnanmırınsız götürünüz «Molla Nəsrəddin» məcmuələrinin 20 illiyini töküntüz qabağınızda, hansı şərəf baxsanız görəcəksiniz ki: onda Füzulidən bir dəz vardır. Şairlərimiz burada deyəcəkdir ki: «Molla Nəsrəddin» biz-i bəhəmət etədi, bizə iqtibasçı dedi. Östəgüfurluhal «Molla Nəsrəddin» bu sözü heç vaxt deməz. Amma nə çara eləyək. Keçmiş əsrə gələn Sədilər, Füzulilər o qədər xalqın həyatını ohata edə bilən bir şair olmuşlar ki: birisi türkcə, birisi də farsca deməmiş bir söz qoymayıbdır.

Bu gün (Ardığın və başqa İran şairlərinin əsərlərini götürüb axtardana girsən ki: gənə şəri yazanda Sədini yadına salmışdır. Onun kimi bizim türk oruz şairlərimiz də şəri yazanda Füzuli gəlib durur görünün qabağında. Deyir ki elə sən də mənim təsirdən çıxma bilməyəcəksən. Mölladən yazmaq istəsən yazmışam, varlıdan yazmışam, rüşvətxordan yazmışam, bu gün gətirib səhah gəldən yonı zəfıra, zafıradan yazmışam. Bütün işini gücünü dərşini buraxıb şer yazanlardan yazmışam. Müxtəsər hər şeyi ohata elmişəm. Nə qədər bu üsul varsa mən də varam. Mənim üsuluma əldə gedən tazeçilər dəxi Əbdülhəmidin və sairin gərlərindən başına iqtibas oynuyu gətirəcəklərdir.

Biz vətən cəhətində yox ancaq bu kimi cəhətlərə görə deyirik ki: Füzuli azərbaycanlıdır. Çünki dilimiz Azərbaycan dilidir. Onun məktəbi-ədəbiəti bizim şairlərin başına girib bütün əsərlərində bir Füzuli ruhu görülməkdir.

Füzuli Sultan Səlim, Sultan Süleyman, Şah İsmayıl, Şah Toxmasib dövrlərindəki insan qırğınlarını görüb feodal dövrünün on qızğın vaxtında yetişmiş bir şairdir. «Molla Nəsrəddin» sözünü qurtarib deyir ki: Füzuli diridir. Füzuli şer dövrünün hazırladığı yeniliyə məğlub olmaz və sarsılmaz bir qüvvədir.

Füzulinin dördyüzlük ədəbi fəaliyyəti münasibətlə

FÜZULİYƏ BƏSLƏMƏ

Eyləmə min tənə gör eşqimə mərəz zən məno
 Öylə rüşvəyəm ki: rüşvəliqədər məmon məno
 Kimsədən qorxmam bəla gələ gəlmə mənə
 «Kərgər dığmaz xələngi-təvəyi-dığmam məno
 Kəzəri-peykəmm etmişdir dəmirdən tən məno».

Vəzin hər piç-i-dostarımdə min xülyası var
 Dursu qılınm, yatsa bürcləyindən rəyası var
 Məndəki xülyanın ancaq başqa bir mənası var
 «Bağda bir sövi səmbəb vəsiləmin səvədi var
 Səd qılınaz bağban nəzəriy-i-gülşən məno».

Sinəmə min tığı-dığmam dəysə ancaq kərgər
 Qatılma ancaq su bir tok nəvəki-miğən yətər
 Mən gəhdi-xəncəri-fələdi-əşəm müxtəsər
 «Ondanən rüşva ki: səyləbi-sirşkim çək edər
 Zəxmi-tığın qəm geydiricə pırahən məno».

Hər məsəvi rəhmətə dəvənamə eşyü mətəmi
 Eşyü güldürməz məni hər ləhzə ağlatmaz qəmi
 Künəbətəğəmm olmuş doğduğum eşq ələmi
 «Fəymənom səngi-mələmədən kim əlib dövrəmi
 Öldü zənciri-cümlən bir hələqi-yə-ahən məno».

Zövqəzür dünyada bir zindannın olmuş hər cəhət
 Təkcim vəsə məno zindannın gəmiş məshəhət
 Olmasa gər eşq təsiriəndə hər bir məmləkət
 «Ey Füzuli odları yansın bəstə-səltənət
 Yeydir ondan həq bilir bir pəşayi-gülşən məno».

HƏRDƏMƏYƏL

